

รายงานฉบับสมบูรณ์

(Final report)

การวิจัยเพื่อทดสอบเทคโนโลยีโครงการหลวงในการผลิตและการตลาดไม้ผล
ในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง

Trial on Royal Project Knowledge for Fruit Production and Marketing
in the Expansion of the Royal Project Program

โครงการย่อยภายใต้ชุดโครงการ : การวิจัยและพัฒนาการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพผลผลิต
ไม้ผลในพื้นที่โครงการหลวงและพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง

แผนงานวิจัย : การผลิตและการตลาด

โดย

อัจฉรา ภาวศุทธิ์ และคณะ

สนับสนุนทุนวิจัยโดย สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

รายงานฉบับสมบูรณ์

(Final report)

การวิจัยเพื่อทดสอบเทคโนโลยีโครงการหลวงในการผลิตและการตลาดไม้ผล
ในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง

Trial on Royal Project Knowledge for Fruit Production and Marketing
in the Expansion of the Royal Project Program

โครงการย่อยภายใต้ชุดโครงการ : การวิจัยและพัฒนาการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพผลผลิต
ไม้ผลในพื้นที่โครงการหลวงและพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง

แผนงานวิจัย : การผลิตและการตลาด

คณะผู้วิจัย

สังกัด

1. อัจฉรา ภาวศุทธิ์	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
2. วิรัตน์ ปราบทุกข์	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
3. ณัฐวรรณ ธรรมสุวรรณ	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
4. จิระนิล แจ่มเกิด	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

กันยายน 2556

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัยในการดำเนินงานวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

ขอขอบคุณเกษตรกร เจ้าหน้าที่และผู้ช่วยนักวิจัยประจำโครงการขยายผลโครงการหลวง 8 โครงการ ได้แก่ โครงการขยายผลโครงการหลวงวาวี อ.แม่สรวย จ.เชียงราย โครงการขยายผลโครงการหลวงดอยปุย อ.เมือง จ.เชียงใหม่ โครงการขยายผลโครงการหลวงปางมะโอ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ โครงการขยายผลโครงการหลวงปางแดงใน อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ โครงการขยายผลโครงการหลวงห้วยเป้า อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ โครงการขยายผลโครงการหลวงสะเนียน อ.เมือง จ.น่าน โครงการขยายผลโครงการหลวงแม่จริม อ.แม่จริม จ.น่าน และโครงการขยายผลโครงการหลวงโป่งคำ อ.สันติสุข จ.น่าน ที่เอื้อเฟื้อสถานที่และอำนวยความสะดวกตลอดจนการดำเนินการวิจัย และเจ้าหน้าที่ส่วนกลางสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงที่สนับสนุนข้อมูลต่างๆ ในการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คณะผู้วิจัย

กันยายน 2556

คณะผู้วิจัย

1. หัวหน้าโครงการ

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย)	นางสาวอัจฉรา ภาวศุทธิ์
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ)	Miss Achara Pawasut
คุณวุฒิ	ปริญญาเอก
ตำแหน่ง	นักวิชาการ
หน่วยงาน	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ที่อยู่	65 หมู่ 1 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์	0-5332-8497 ต่อ 3401 โทรสาร 0-5332-8494
E-mail	acrpwst@gmail.com

2. นักวิจัย

2.1 ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย)	นายวิรัตน์ ปราบทุกข์
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ)	Mr. Wirat Prabtook
คุณวุฒิ	ปริญญาตรี
ตำแหน่ง	นักวิชาการ
หน่วยงาน	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ที่อยู่	65 หมู่ 1 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์	0-5332-8497 ต่อ 2207 โทรสาร 0-5332-8494
E-mail	prapthuk10@hotmail.com
2.2 ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย)	นางสาวณัฐวรรณ ธรรมสุวรรณ
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ)	Miss Natthawan Thamsuwan
คุณวุฒิ	ปริญญาโท
ตำแหน่ง	นักวิจัย
หน่วยงาน	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ที่อยู่	65 หมู่ 1 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์	0-5332-8497 ต่อ 3401 โทรสาร 0-5332-8494
E-mail	natthawan04@gmail.com
2.3 ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย)	นางสาวจิระนิล แจ่มเกิด
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ)	Miss Jiranil Jaemkerd
คุณวุฒิ	ปริญญาโท
ตำแหน่ง	นักวิจัย

ค

หน่วยงาน	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ที่อยู่	65 หมู่ 1 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์	0-5332-8497 ต่อ 3401 โทรสาร 0-5332-8494
E-mail	hijiranil@gmail.com

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยเพื่อทดสอบเทคโนโลยีโครงการหลวงในการผลิตและการตลาดไม้ผลในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง ในปี พ.ศ. 2556 นั้น มุ่งเน้นการนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีโครงการหลวงในการผลิตและการตลาดไม้ผลแบบครบวงจรไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมของพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงแต่ละแห่ง ซึ่งเกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่มีความต้องการปลูกไม้ผล และเกษตรกรส่วนหนึ่งที่มีการปลูกไม้ผลบางชนิดอยู่แล้ว แต่เกษตรกรยังไม่สามารถประกอบเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้ เนื่องจากเกษตรกรขาดความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปฏิบัติดูแลรักษาหรือการคัดเลือกชนิดไม้ผลที่จะปลูกไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ตลอดจนปัญหาในเรื่องการตลาดผลไม้ ดังนั้นการศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบเทคโนโลยีโครงการหลวงในการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตผลไม้ ปรับใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง และศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางการตลาดผลไม้ในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง โดยเกษตรกรในชุมชนสามารถจัดการผลผลิตได้อย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้โครงการวิจัยนี้ยังเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวง ตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนงานทดสอบ การทดสอบเทคโนโลยีโครงการหลวง การเก็บข้อมูล และสรุปผลการทดสอบร่วมกัน โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรมีชนิดและพันธุ์ไม้ผลที่ดี มีคุณภาพ มีองค์ความรู้สามารถแก้ปัญหาการผลิตไม้ผลหรือจัดการไม้ผลในการเพิ่มปริมาณและพัฒนาคุณภาพผลผลิตไม้ผลที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ สามารถจัดการผลผลิตไม้ผลได้อย่างเป็นระบบ ตลอดจนสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวได้

การศึกษานี้ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ปัญหาการผลิตไม้ผลของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงแต่ละพื้นที่ ทดสอบเทคโนโลยีโครงการหลวงในการผลิตไม้ผล ร่วมกับเกษตรกรหรือแปลงเรียนรู้ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง แบ่งเป็น 6 ประเด็นการทดสอบ ได้แก่ (1) การทดสอบเปรียบเทียบพันธุ์พืช 3 สายพันธุ์ (2) การศึกษาเปรียบเทียบชนิดของวัสดุห่อผลพืช (3) การศึกษาระบบการปลูกวานิลลาเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต (4) การศึกษารูปแบบค้ำและกระถางของวานิลลา (5) การศึกษาการปรับปรุงการจัดการสวนเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตเงาะ และ (6) การศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาดเสาวรสหวานในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง

ผลการศึกษานี้พบว่า การทดสอบเปรียบเทียบพันธุ์พืช 3 สายพันธุ์ พืชทั้ง 3 พันธุ์ในพื้นที่ว่าวและดอยปู่สามารถออกดอกและติดผลได้ โดยพันธุ์ EarliGrande และ Jade เริ่มออกดอกในเดือนธันวาคม 2555 ส่วนพันธุ์ Tropic Beauty มีการออกดอกและติดผล 1-2 รุ่น (พฤศจิกายน 2555 และมกราคม 2556) พันธุ์ EarliGrande และ Tropic Beauty เก็บเกี่ยวในเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤษภาคม 2556 ขณะที่พันธุ์ Jade เก็บเกี่ยวในเดือนพฤษภาคม 2556 พื้นที่ว่าว มีปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อต้นของพืชพันธุ์ EarliGrande Tropic Beauty และ Jade มีค่า 0.43 1.94 และ 2.71 กิโลกรัม น้ำหนักผลเฉลี่ย 107.25 84.42 และ 111.98 กรัม ตามลำดับ และมีปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้เฉลี่ย

จากผลจากศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่า เกษตรกรในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงสามารถนำเทคโนโลยีและผลงานวิจัยไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ได้ โดยมีพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ มีผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น และสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น ได้แก่ พันธุ์ EarlyGrande และ Jade ที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวีและดอยปุย การห่อผลพืชด้วยถุงกระดาษสีขาวของขุนฟองและถุงกระดาษ

สารบัญเรื่อง

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
คณะผู้วิจัย	ข
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
สารบัญเรื่อง	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฎ
สารบัญภาพภาคผนวก	ฐ
บทคัดย่อ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	1
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	2
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการวิจัย	8
วิธีการดำเนินงานวิจัย	8
สถานที่ดำเนินการวิจัย	11
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผลการทดลอง	12
ผลการวิจัย	12
วิจารณ์ผลการทดลอง	31
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	33
สรุปผลการวิจัย	33
ข้อเสนอแนะและแนวทางการวิจัยต่อไป	34
เอกสารอ้างอิง	35
ภาคผนวก	36

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ช่วงเวลาการออกดอกและเก็บเกี่ยวผลผลิตของพืชพันธุ์ EarliGrande (ER), Tropic Beauty (TB) และ Jade ในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวี อ.แม่สรวย จ.เชียงราย และดอยปุย อ.เมือง จ.เชียงใหม่	13
2	ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อต้น (กิโลกรัม) และคุณภาพผลผลิตของพืชพันธุ์ EarliGrande (ER), Tropic Beauty (TB) และ Jade ในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวี อ.แม่สรวย จ.เชียงราย และดอยปุย อ.เมือง จ.เชียงใหม่	13
3	เปอร์เซ็นต์ตามชั้นมาตรฐานคุณภาพพืชของโครงการหลวงของผลผลิตพืชพันธุ์ EarliGrande (ER), Tropic Beauty (TB) และ Jade ในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวี อ.แม่สรวย จ.เชียงราย และดอยปุย อ.เมือง จ.เชียงใหม่	13
4	เปอร์เซ็นต์ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้และเปอร์เซ็นต์ผลผลิตพืชพันธุ์ EarliGrande ตามชั้นมาตรฐานผลผลิตของโครงการหลวง ผลผลิตจากพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงวาวี อ.แม่สรวย จ.เชียงราย	16
5	เปอร์เซ็นต์ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้และเปอร์เซ็นต์ผลผลิตพืชพันธุ์ Tropic Beauty ตามชั้นมาตรฐานผลผลิตของโครงการหลวง ผลผลิตจากพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงวาวี อ.แม่สรวย จ.เชียงราย	16
6	เปอร์เซ็นต์ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้และเปอร์เซ็นต์ผลผลิตพืชพันธุ์ Jade ตามชั้นมาตรฐานผลผลิตของโครงการหลวง ผลผลิตจากพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงวาวี อ.แม่สรวย จ.เชียงราย	16
7	เปอร์เซ็นต์ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้และเปอร์เซ็นต์ผลผลิตพืชพันธุ์ Jade ตามชั้นมาตรฐานผลผลิตของโครงการหลวง ผลผลิตจากพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงดอยปุย อ.เมือง จ.เชียงใหม่	17
8	ต้นทุนต่อ 1 หน่วยของวัสดุห่อผลแต่ละชนิด	17
9	ต้นทุนค้ำและกระถางสำหรับปลูกวานิลลาต่อ 1 หน่วย	20
10	ข้อมูลคุณภาพผลผลิตเจาะแยกตามพื้นที่และวิธีการจัดการ	23
11	ปริมาณผลผลิต (2555-2556) และเปอร์เซ็นต์ผลผลิตเสาวรสหวานตามชั้นมาตรฐานคุณภาพของโครงการหลวง ผลผลิตจากพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงปางแดงใน ปางมะโอ และห้วยเป้า อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่	26

ตารางที่		หน้า
12	ช่องทางจำหน่ายผลผลิตเสาวรสวน (2555-2556) ผลผลิตจากพื้นที่โครงการ ขยายผลโครงการหลวงปางแดงใน ปางมะโอ และห้วยเป้า อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่	27

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การออกดอกของพืชพันธุ์ EarliGrande (ER) (ก), Tropic Beauty (TB) (ข) และ Jade (ค) ในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง	14
2	ลักษณะผลผลิตของพืชพันธุ์ EarliGrande (ER) (ก), Tropic Beauty (TB) (ข) และ Jade (ค) ในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง	14
3	การจัดชั้นมาตรฐานคุณภาพผลผลิตพืชของโครงการหลวง	14
4	เปรียบเทียบการห่อผลพืชด้วยวัสดุห่อผลชนิดต่างๆ (ก) ผลพืชที่ห่อด้วยถุงกระดาษสีขาวของโครงการหลวง (ข) ผลพืชที่ห่อด้วยถุงกระดาษสีขาวแบบบาง 2 ชั้น (ค) และผลพืชที่ห่อด้วยถุงกระดาษสีขาวของขุนฟอง (ง)	17
5	วัสดุห่อผลพืชที่เกษตรกรในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวีและดอยปุยยอมรับ (ก) ถุงกระดาษสีขาวของโครงการหลวง (ข) และถุงกระดาษสีขาวของขุนฟอง (ค)	18
6	การศึกษาระบบการปลูกวานิลลาเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต ในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงโป่งคำ ระบบการปลูกภายใต้โรงเรือน (ก) และระบบการปลูกร่วมกับต้นไม้ผล (ข)	19
7	การศึกษาระบบการปลูกวานิลลาเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต ในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงปางมะโอ ระบบการปลูกภายใต้โรงเรือน (ก) และระบบการปลูกร่วมกับต้นไม้ผล (ข)	19
8	การเจริญเติบโตของต้นวานิลลาที่ปลูกในกระถางและค้ำแต่ละแบบในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงโป่งคำ แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ เดือนตุลาคม 2555-กุมภาพันธ์ 2556 (ก) และเดือนมีนาคม-กันยายน 2556 (ข)	21
9	การเจริญเติบโตของต้นวานิลลาที่ปลูกในกระถางและค้ำแต่ละแบบในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงปางมะโอ	22
10	การติดผลของเงาะในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงสะเนียง ต้นเงาะที่ไม่มีการจัดการ (ไม่มีการใส่ปุ๋ย) (ก) ต้นเงาะที่มีการจัดการ (มีการใส่ปุ๋ย) (ข)	24
11	การติดผลของเงาะในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงแม่จริม ต้นเงาะที่ไม่มีการจัดการ (ไม่มีการตัดแต่งกิ่ง) (ก) ต้นเงาะที่มีการจัดการ (มีการตัดแต่งกิ่ง) (ข)	24
12	การเก็บข้อมูลคุณภาพผลผลิตเงาะ	25

ภาพที่		หน้า
13	การออกดอกและการบานของดอกเสาวรสหวาน	27
14	การติดผลของเสาวรสหวาน	28
15	ผลผลิตเสาวรสหวาน การคัดเกรดโดยคณะกรรมการกลุ่ม และการบรรจุ ผลผลิตเสาวรสหวานของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกเสาวรสหวาน	28
16	การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกไม้ผลของโครงการหลวง ให้แก่เกษตรกร และเจ้าหน้าที่โครงการขยายผลโครงการหลวง	30

สารบัญภาพภาคผนวก

ภาพ ภาคผนวกที่		หน้า
1	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิจึง (องศาเซลเซียส) ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2553 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย	37
2	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิจึง (องศาเซลเซียส) ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2554 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย	38
3	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิจึง (องศาเซลเซียส) ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2555 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย	39
4	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิจึง (องศาเซลเซียส) ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2556 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย	40
5	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิจึง (องศาเซลเซียส) ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2556 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงดอยปุย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	41
6	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิจึง (องศาเซลเซียส) ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2554 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงปางมะโอ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	42
7	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิจึง (องศาเซลเซียส) ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2555 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงปางมะโอ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	43
8	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิจึง (องศาเซลเซียส) ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2556 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงปางมะโอ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	44

ภาพ ภาคผนวกที่		หน้า
9	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิต้องศาเซลเซียส ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2554 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงปางแดงใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	45
10	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิต้องศาเซลเซียส ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2555 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงปางแดงใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	46
11	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิต้องศาเซลเซียส ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2556 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงปางแดงใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	47
12	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิต้องศาเซลเซียส ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2555 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงห้วยเป้า อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	48
13	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิต้องศาเซลเซียส ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2556 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงห้วยเป้า อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	49
14	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิต้องศาเซลเซียส ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2554 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงสะเนียน อำเภอมือง จังหวัดน่าน	50
15	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิต้องศาเซลเซียส ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2555 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงสะเนียน อำเภอมือง จังหวัดน่าน	51
16	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิต้องศาเซลเซียส ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2556 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงสะเนียน อำเภอมือง จังหวัดน่าน	52
17	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิต้องศาเซลเซียส ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2554 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงแม่จริม อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน	53

ภาพ ภาคผนวกที่		หน้า
18	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิต้องศาเซลเซียส ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2555 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงแม่จัน อําเภอแม่จัน จังหวัดน่าน	54
19	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิต้องศาเซลเซียส ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2556 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงแม่จัน อําเภอแม่จัน จังหวัดน่าน	55
20	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิต้องศาเซลเซียส ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2554 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงโป่งคํา อําเภอสันติสุข จังหวัดน่าน	56
21	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิต้องศาเซลเซียส ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2555 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงโป่งคํา อําเภอสันติสุข จังหวัดน่าน	57
22	กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิต้องศาเซลเซียส ความชื้น (เปอร์เซ็นต์) และปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) ปี พ.ศ.2556 ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงโป่งคํา อําเภอสันติสุข จังหวัดน่าน	58

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบเทคโนโลยีโครงการหลวงในการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการตลาดผลไม้ และปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของเกษตรกรเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติของเกษตรกร ผลการทดสอบเทคโนโลยีโครงการหลวงดำเนินการในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง 8 แห่ง ในพื้นที่ 3 จังหวัด ดังนี้ (1) การทดสอบเปรียบเทียบพันธุ์พืชในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวี สามารถให้ผลผลิตได้ดีทั้ง 3 สายพันธุ์ โดยพันธุ์ EarliGrande, Tropic Beauty และ Jade มีปริมาณผลผลิตต่อต้น 0.43 1.94 และ 2.71 กิโลกรัม ตามลำดับ คุณภาพผลผลิตส่วนใหญ่อยู่ในเกรด N 75.00 62.32 และ 38.88 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (2) การศึกษาเปรียบเทียบชนิดของวัสดุห่อผลพืชในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวีและดอยปุย เกษตรกรยอมรับการห่อผลพืชด้วยถุงกระดาษสีขาวของขุนฟองและถุงกระดาษสีขาวของโครงการหลวง (3) การศึกษาระบบปลูกวานิลลาในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงโป่งคำและปางมะโอ ต้นวานิลลาทั้ง 2 พื้นที่ 2 ระบบการปลูกมีการเจริญเติบโตดี ยังไม่มีการออกดอกหรือติดผล (4) การศึกษารูปแบบค้างและกระถางปลูกวานิลลาในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงโป่งคำและปางมะโอ พบว่า ต้นวานิลลาในพื้นที่โป่งคำมีการเจริญเติบโตดีกว่าพื้นที่ปางมะโอ (5) การศึกษาการปรับปรุงการจัดการสวนเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตเงาะในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงสะเนียนและแม่จริม เกษตรกรทั้ง 2 พื้นที่ยอมรับการจัดการสวนตามวิธีการที่แนะนำ เนื่องจากผลผลิตมีขนาดใหญ่ มีความสม่ำเสมอ และ TSS ดีกว่าต้นที่มีการจัดการแบบเดิมของเกษตรกร (วิธีควบคุม) (6) การศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาดของเสาวรสหวานในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงปางแดงใน ปางมะโอและห้วยเป้า เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อวางแผนการผลิตและจัดการผลผลิต โดยในฤดูกาลผลิต พ.ศ. 2555-2556 มีปริมาณผลผลิต 21,080 4,519 และ 8,784.30 กิโลกรัมต่อปี ตามลำดับ ช่องทางการจำหน่ายผลผลิตของพื้นที่ปางแดงในและปางมะโอ คือ จินตนาผักเมืองหนาว คิดเป็น 90.97 และ 76.26 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ สำหรับพื้นที่ห้วยเป้า คือ BB การเกษตร คิดเป็น 84.21 เปอร์เซ็นต์

นอกจากนี้ มีการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกไม้ผลของโครงการหลวงให้แก่เกษตรกร และเจ้าหน้าที่โครงการขยายผลโครงการหลวง จำนวน 5 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 88 ราย เกษตรกรที่ร่วมการทดสอบสามารถนำผลงานการศึกษาไปปรับใช้ในการผลิตไม้ผล ให้มีปริมาณมากขึ้นและผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ได้แก่ เสาวรสหวานในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงบ้านปางแดงใน บ้านปางมะโอและบ้านห้วยเป้า พืชในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวีและดอยปุย และวานิลลาในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงโป่งคำและปางมะโอ

คำสำคัญ : เทคโนโลยีโครงการหลวง เสาวรสหวาน พืช วานิลลา พื้นที่ขยายผลโครงการหลวง